

Spørsmål 151 (2023) fra Joachim Bekkevold Hansen (FrP): Utrekning rammetilskudd Drammen kommune

Til: Kommunedirektøren
Fra: Joachim Bekkevold Hansen (FrP)

Dato: 07.11.2023
Saksnr: 23/00858-152
Deres ref:

Jeg ønsker å få oversikt over hvordan rammetilskuddet til Drammen regnes ut. Særlig interessant er innbyggertilskuddet og hvordan vekt tallene er for de ulike alders gruppene og hvordan de slår ut i utregningen

Svar

Tabellen nedenfor viser de ulike komponentene i Drammen kommunes rammetilskudd for 2024-2027. Tallene for 2024 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett, og vil kun endres hvis Stortinget vedtar endringer som påvirker rammetilskuddet.

3301 DRAMMEN (FRA 1.1.2020)				
2024-prisnivå for årene 2024-2027	PROGNOSE			
1000 kr	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innbygger)	3 093 640	3 142 950	3 154 689	3 174 345
Utgiftsutjevningen	-49 845	-53 045	-50 725	-43 477
Overgangsordning - INGAR	-7 571	-4 162	-3 654	-3 144
Saker særskilt fordeling (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevernsreform, bortfall eiendomsskatt og arbavg)	57 634	37 413	37 413	37 413
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	33 503	33 503	33 503	33 503
Storbytilskudd	44 002	44 259	44 392	44 552
Ordinært skjønn	4 700	4 700	4 700	4 700
Sum rammetilskudd ex. inntektsutjevning	3 176 063	3 205 618	3 220 319	3 247 892

Innbyggertilskuddet består av et likt beløp per innbygger for alle landets kommuner. For 2024 er innbyggertilskuddet på 29 832 kroner. Beløpet regnes ut etter innbyggertall per 1. juli i året før budsjettåret. Drammen hadde 103 705 innbyggere per 1. juli i år.

Utgiftsutjevningen skal i prinsippet sørge for at kommunene får full kompensasjon for kostnadsforskjeller som de ikke selv kan påvirke. Dette gjelder for eksempel alderfordeling og strukturelle og sosiale forhold i kommunen. Denne kompensasjonen skjer i praksis gjennom inntektssystemets kostnadsnøkkel (se tabell nedenfor), som er satt sammen av ulike vekter og kriterier. Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata blir kommunens utgiftsbehov beregnet. Deretter korrigeres innbyggertilskuddet for forskjeller i utgiftsbehovet. Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling. Dersom indeksen for beregnet utgiftsbehov er > 1 har

Kommunedirektør**Politisk sekretariat**

Organisasjonsnummer
921234554

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse

Telefon +4732040000
kommunepost@drammen.kommune.no

kommunen et utgiftsbehov som er større enn landsgjennomsnittet og får positiv utgiftsutjevning. Dersom indeksen < 1 blir forholdet motsatt og kommunen får trekk (negativ utgiftsutjevning). Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling – det som blir trekt inn fra noen kommuner blir delt ut til andre.

Drammen kommune har for 2024 en beregnet utgiftsindeks på 0,98777 og får et trekk i utgiftsutjevningen på 49,8 millioner kroner, en forverring fra trekk på 23,6 millioner kroner i 2023.

Kostnadsnøkkelen for kommune 2024

Kriterium	Kriterievækt
Innbyggjarar 0-1 år	0,0058
Innbyggjarar 2-5 år	0,1348
Innbyggjarar 6-15 år	0,2527
Innbyggjarar 16-22 år	0,0241
Innbyggjarar 23-66 år	0,1081
Innbyggjarar 67-79 år	0,0605
Innbyggjarar 80-89 år	0,0806
Innbyggjarar 90 år og over	0,0403
Gradert basiskriterium	0,0163
Reiseavstand innan sone	0,0103
Reiseavstand til nabokrets	0,0103
Landbrukskriterium	0,0019
Innvandrarar 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0067
Personar med psykisk utviklingshemming 16 år og over	0,0507
Ikkje-gifte 67 år og over	0,0474
Dødelegheitskriterium	0,0474
Uføre 18-49 år	0,0060
Flyktingar utan integreringstilskot	0,0078
Opphopingsindeks	0,0088
Aleinebuande 30-66 år	0,0180
Barn 0-15 år med einsleg forsørgjar	0,0168
Låginntektskriteriet	0,0105
Barn 1 år utan kontantstøtte	0,0163
Innbyggjarar med høgare utdanning	0,0179
Sum	1,0000

Kilde: Kommunal- og distriktdepartementet - [Grønt hefte 2024](#)

Ligningen nedenfor viser hvordan man beregner indeksen for en kommunes del av et kriterium, eksemplifisert med indeks for aldergruppen 5-15 år (grunnskolealder). Nedenfor ligningen er det tatt inn en tabell fra KS' prognosemodell for frie inntekter som viser indeks og beløpsvirkning for Drammen i 2024 for alle kriteriene i kostnadsnøkkelen.

Følgjande likning viser korleis ein bereknar indeksen for ein kommune sin del av eit kriterium:

$$(1) \text{ Indeks}_x = \frac{\text{Kommunen sin del av kriterium}}{\text{Kommunen sin del av innbyggjarane}}$$

Indeks for ein kommune sin del av 6–15-åringar blir såleis rekna ut ved (2):

$$(2) \text{ Indeks}_x = \frac{\frac{\text{Talet på 6–15-åringar i kommune X}}{\text{Talet på 6–15-åringar i landet}}}{\frac{\text{Innbyggjarane i kommune X}}{\text{Innbyggjarane i landet}}}$$

Kilde: Kommunal- og distriktdepartementet - [Grønt hefte 2024](#)

Beregning av Drammen kommunes utgiftsindeks for 2024

DRAMMEN (FRA 1.1.2020)									
kommune									
Beregning av utgiftsbehov - tillegg/trekk i kroner for år						2024			
(utgiftsutjevne tilskudd)						2024-prisnivå for årene 2025-2027			
	HELE LANDET		DRAMMEN (FRA 1.1.2020)			Bruk av folketall 1.7.2023		Endring fra foregående år	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts-behovs-indeks	Pst. utslag	Tillegg/fradrag i utgiftsutj	1000 kr	1000 kr	
0-1 år	0,0058	107 155	1 891	0,9383	-0,04 %	-23	-2 407		-518
2-5 år	0,1348	227 495	4 233	0,9894	-0,14 %	-93	-9 648		-1 067
6-15 år	0,2527	644 583	11 955	0,9862	-0,35 %	-227	-23 523		-1 180
16-22 år	0,0241	456 837	8 739	1,0171	0,04 %	27	2 780		1 762
23-66 år	0,1081	3 173 134	59 972	1,0049	0,05 %	35	3 593		-664
67-79 år	0,0605	653 532	12 175	0,9906	-0,06 %	-37	-3 842		-1 439
80-89 år	0,0806	205 264	3 946	1,0222	0,18 %	116	12 026		7 782
over 90 år	0,0403	46 056	792	0,9144	-0,35 %	-224	-23 225		-2 001
Basistillegg	0,0163	275	1	0,1031	-1,46 %	-949	-98 382		-6 324
Sone	0,0103	21 599 834	209 006	0,5145	-0,50 %	-325	-33 652		-2 724
Nabo	0,0103	9 877 360	96 957	0,5219	-0,49 %	-320	-33 137		-2 343
Landbrukskriterium	0,0019	1	0	0,1217	-0,17 %	-108	-11 230		655
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0067	54 481	1 204	1,1751	0,12 %	76	7 893		-5 600
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	183 480	6 917	2,0045	0,78 %	508	52 728		-1 338
Dødlighet	0,0474	41 670	811	1,0348	0,17 %	107	11 116		-4 407
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	149 356	2 980	1,0609	0,10 %	66	6 885		-6 272
Lavinntekt	0,0105	257 338	5 638	1,1649	0,17 %	112	11 654		-7 574
Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	2 726	1,1668	0,10 %	65	6 734		830
Opphopningsindeks	0,0088	118	4	1,6069	0,53 %	347	35 942		-8 320
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	9 827	1,0137	0,02 %	16	1 664		84
PU over 16 år	0,0507	20 482	397	1,0306	0,16 %	101	10 447		11 506
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	7 752	1,0345	0,16 %	106	11 012		-744
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	761	0,9271	-0,12 %	-77	-7 993		-37
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	1 567 840	27 105	0,9192	-0,14 %	-94	-9 729		574
1 Kostnadsindeks	1,0000			0,98777	-1,22 %	-794	-82 293		-29 358
(Tillegg/trekk kr pr innb.)						Alle tall i 1000 kr			
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr						-82 293			
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler						32 448			
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)						-49 845			
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:						64 893			

Kilde: KS prognosemodell for frie inntekter

Inntektsgarantiordningen (INGAR) har som formål å skjerme kommunene mot brå nedgang i rammetilskuddet og dermed gjøre inntektssystemet mer forutsigbart. Ordningen sikrer at ingen kommuner har en beregnet vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er mindre enn 400 kroner per innbygger under beregnet vekst på landsbasis, før finansiering av selve ordningen. Ordningen finansieres gjennom et likt trekk per innbygger for alle kommuner. For 2024 er trekket på 73 kroner og dette utgjør et trekk på 7,6 millioner kroner for Drammen.

En del av innbyggertilskuddet blir holdt utenfor fordelingen etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet, og blir gitt en **særskilt fordeling**. Saker med særskilt fordeling for Drammen kommune i 2024 er oppsummert i tabellen:

Kommune	Inndelings-tilskot	Helsestasjon- og skulehelse-teneste	Kompen-sasjon ansvars-overtaking barnevern	Grunnskole-tilskotet	Sum saker med særskild fordeling 2024 (kol. 1 til 12)
	<i>(1 000 kr)</i>	<i>(1 000 kr)</i>	<i>(1 000 kr)</i>	<i>(1 000 kr)</i>	<i>(1 000 kr)</i>
	1	3	7	9	13
3301 Drammen	33 503	20 101	20 221	17 312	91 137

Drammen kommune mottar i 2024 totalt 91,1 millioner kroner fra tilskudd med særskilt fordeling. Tabellen inkluderer **inndelingstilskudd** som er en kompensasjonsordning for kommuner som slår seg sammen og skal kompensere kommunene for reduksjon i rammetilskuddet som følge av sammenslutningen. Inndelingstilskuddet kompenserer for bortfall av basistilskudd og en eventuell netto nedgang i distriktstilskudd. Drammen kommune vil få dette tilskuddet i 15 år fra sammenslåingen i 2020. Deretter trappes tilskuddet grad gradvis over 5 år. For 2024 utgjør mottar Drammen kommune 33,5 millioner kroner i inndelingstilskudd.

Drammen kommune er blant de 6 kommunene som får **storbytilskudd**. Dette skal dekke kostnader som som ikke fanges godt nok opp gjennom kriteriene i inntektssystemet. Satsen for 2024 er 426 kroner per innbygger og Drammen mottar 44 millioner kroner i storbytilskudd.

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for lokale forhold som ikke blir fanget opp i den faste delen av inntektssystemet. Det er statsforvalteren som fordeler skjønnstilskuddet til kommunene. Statsforvalteren i Oslo og Viken har foreslått at Drammen kommune skal motta 4,7 millioner kroner i ordinært skjønnstilskudd i 2024, en nedgang på 0,3 millioner kroner fra 2023.